

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Сертифікат

СС 38282994/0615-20

Виданий

ОЛЕГУ КОЛІСНИКУ

в тому, що він 16 червня 2020 року
взяв участь у III Міжнародній науково-практичній конференції
«КЛІМАТИЧНІ ЗМІНИ ТА СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.
ВИКЛИКИ ДЛЯ АГРАРНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ»

Тривалість навчання – 8 годин

Директор

Тетяна ІЩЕНКО

**ЗБІРНИК ТЕЗ
III МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«КЛІМАТИЧНІ ЗМІНИ
ТА СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.
ВИКЛИКИ ДЛЯ АГРАРНОЇ
НАУКИ ТА ОСВІТИ»**

**BOOK OF ABSTRACTS
OF THE 3rd INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

**CLIMATE CHANGE
AND AGRICULTURE:
CHALLENGES FOR SCIENCE
AND EDUCATION**

Київ
червень 2020 року

ЗМІСТ

<i>ГЛУПАК З.І., СИТНИК В.А.</i> Оптимізація норми висіву насіння сої залежно від групи стиглості сорту для умов північно-східного Лісостепу України	4
<i>ЛЕВЧЕНКО В.Б., ШУЛЬГА І.В., МАКСІМОВА Т.М.</i> Вивчення впливу кліматичних змін на стан пожежної небезпеки в лісових екосистемах Житомирського Полісся	6
<i>ЖЕЛЬЧИК Г.М., КОНДРАТЮК Р.Р.</i> Формування фахової компетенції майбутнього аграрія для діяльності в умовах змін клімату	14
<i>ЛЕВЧЕНКО О.С., СТАРИЧЕНКО В.М.</i> Формування зернової продуктивності та накопичення білка і крохмалю у зерні тритикале озимого залежного від погодних умов року	17
<i>КОС'ЯНЧУК Н.І., ЯНЕНКО У.М.</i> Оцінювання екологічного стану водойм	20
<i>ОНОПРИЄНКО О.В., КУЛИК М.І.</i> Мінливість вмісту білка в зерні пшениці озимої залежно від погодних умов та агротехнічних заходів вирощування	23
<i>СУРГАН О.В.</i> Адаптація технологій вирощування сільськогосподарських культур до зміни клімату в Україні	25
<i>МЕЛЬНИЧЕНКО Л.В., ПЕТРОВСЬКИЙ В.Г.</i> Вплив змін клімату на агроекосистеми	28
<i>ЛІТВИНОВ Д.В., БОРИС Н.Є.</i> Типовість гідротермічних умов Лісостепу та їх вплив на продуктивність сільськогосподарських культур	31
<i>СТАНКЕВИЧ С.В., БЕЛЕЦКИЙ Е.Н., ЗАБРОДИНА И.В.</i> Теории, объясняющие сезонные и годичные изменения численности насекомых	38
<i>ТРИПОЛЬСЬКА Г.С.</i> Заходи адаптації сільського господарства до зміни клімату в Україні	43
<i>ЛОБОДА Наталія.</i> Вплив зміни клімату та екстремальних явищ на розвиток сільського господарства в Україні	46
<i>МЕНЧИНСЬКА В.В., СУБОТА Т.А.</i> Проблеми впливу кліматичних умов на розвиток аграрного сектору економіки	51
<i>ТАРАРІКО Ю.О., САЙДАК Р.В., СОРОКА Ю.В.</i> Наукове забезпечення підвищення ефективності використання осушуваних земель України в умовах змін клімату	54
<i>СОЛОМОН А.М.</i> Вплив охолодження молока на мікроорганізми	60
<i>РОЖКО В.М., СОПЕГА Н.Д.</i> Зміна родючості ґрунту та ефективність вирощування пшениці озимої за різних систем землеробства в умовах ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція»	63

<i>САСІМОВА І.А.</i> Кліматичні аномалії: від історії до сьогодні	65
<i>КОЛІСНИК О.М.</i> Вплив позакореневих підживлень на зернову продуктивність кукурудзи в умовах Лісостепу Правобережного	70
<i>РУТКЕВИЧ В.С.</i> Розробка мульчувача для переробки зрізаних гілок плодкових дерев у міжряддях інтенсивного саду	73
<i>ЯКОВЕЦЬ Л.А.</i> Оцінювання зернової продукції за вмістом залишків пестицидів в умовах Лісостепу Правобережного	75
<i>БАХАРЄВА Я.В.</i> Розвиток інформаційних технологій для потреб органічного агровиробництва	78
<i>МАЛИНКА Л.В., ШИШКІНА К.І.</i> Наслідки глобального потепління	80
<i>ФЕДУРУК І.В., БАХМАТ О.М., ЧУБАЙКО О.В., ГОРОДИСЬКА О.П.</i> Особливості вирощування сої в сучасних кліматичних реаліях	83
<i>ВЛАСОВА О.В., ШЕВЧЕНКО А.М.</i> Виявлення та запобігання ризикам надзвичайного перезволоження і переосушення меліорованих земель за мультиспектральними супутниковими знімками	86
<i>ХОДАНИЦЬКА О.О.</i> Вплив регуляторів росту на вихід олії з насіння льону	89
<i>ПРОКОПОВ І.І., КРЕМІНСЬКА О.І.</i> Вплив змін клімату на вирощування сільськогосподарських культур в умовах Лісостепу України	91
<i>ВОЙТЕНКО С.Л., СИДОРЕНКО О.В.</i> Зміни клімату та виклики галузі тваринництва України	94
<i>ДМИТРУК Ю.М.</i> Системні напрями і наміри розвитку агросфери України в умовах змін клімату	97
<i>ЛЮБЧИЧ О.Г., ГРИЩЕНКО Р.Є., ГЛІЄВА О.В.</i> Формування продуктивності сорго зернового залежно від мікроклімату в агроценозі	101
<i>МАРТЕНЮК Г.М., БОРИСЕВИЧ Л.В., ФЕДОРЕНКО М.В.</i> Вивчення дисципліни «Агрометеорологія» студентами спеціальності 201 «Агрономія» в Житомирському агротехнічному коледжі	104
<i>МАЛЮК Т.В., КОЗЛОВА Л.В., ПЧОЛКІНА Н.Г.</i> Ресурсоощадні елементи технології краплинного зрошення черешні в умовах Південного Степу	107
<i>БІЛОУСОВА З.В.</i> Особливості настання ЧВВВ та його вплив на урожайність пшениці озимої за умов змін клімату	110
<i>ЗИМАРОЄВА А.А.</i> Вплив змін клімату на урожайність ріпака озимого на півночі України	112
<i>БАРАБОЛЯ О.В., ПОСПЄЛОВА Г.Д., ЖЕМЕЛА Г.П.</i> Вплив кліматичних чинників на сільське господарство	115

<i>ДОМАРАЦЬКИЙ Є.О., КЮРЧЕВ С.В., ПАСТУШЕНКО С.І.</i> <i>ЯКОВЕНКО А.М.</i> Вдосконалення освітніх програм спеціальності 208 «Агроінженерія» щодо врахування кліматичних змін, що відбуваються на півдні України	117
<i>РЕШЕТЧЕНКО С.І., ТКАЧЕНКО Т.Г.</i> Агрокліматичні ресурси Харківської області	121
<i>ШОВКОВА О.В.</i> Використання мікродобрив у технології вирощування сої за умов зміни клімату	123
<i>ЛЬНИЦЬКА Т.Є., ЯГУСЕВИЧ Ю.С., ЛЕЩЕНКО Н.М.</i> Аборигенний поліський кінь. Історія, екологічне значення, актуальність відновлення популяції	126
<i>ПАНЮРА Я.Й., БОРУЦЬКА Ю.З., РИБАК С.Б.</i> Потенційний і реальний впливи кліматичних змін на агросферу України	128
<i>СВЕТЮХА Г.Ю., БУТЕНКО А.О.</i> Використання люцерни на кормові та сидеральні цілі	131
<i>ДУДКА А.А., РОМАНЬКО А.Ю., БРУНЬОВ М.І., МЕЛЬНИК А.В.</i> Сучасні рішення для живлення рослин сої в умовах зміни клімату	133
<i>БІЛОКІНЬ В.О., СОРОКОЛІТ Є.М., МЕЛЬНИК А.В.</i> Перспективи вирощування нуту в зв'язку зі зміною клімату в умовах Лівобережного Лісостепу України	136
<i>БІЛЯВСЬКА Л.Г., БІЛЯВСЬКИЙ Ю.В.</i> Адаптивний потенціал сортів сої в умовах зміни клімату	138
<i>МАРЕНИЧ М.М.</i> Особливості впливу змін клімату на врожайність і якість зерна пшениці в умовах Лівобережного Лісостепу	141
<i>ФРЕЯК Г.Б.</i> Вплив умов вирощування на якість плодоягідної продукції	143
<i>ГУБЕНКО Л.В., МАЛИНКА Л.В.</i> Вплив зміни кліматичних умов на вегетацію сільськогосподарських культур (на прикладі Харківської області)	147
<i>ОНИЩЕНКО О.В., ФЕДОСОВА А.О., ВЕРЕНЧУК А.О., ЄРЕМЕНКО О.А.</i> Агрометеорологічні умови формування врожаю олійних культур в умовах Південного Степу України	150
<i>КОТЕЛЬНИЦЬКА Г.М., ТИМОЩУК Т.М., САЮК О.А., ТКАЧУК В.П.</i> Урожайність зерна люпину вузьколистого залежно від оптимізації живлення та погодних умов	153
<i>ТКАЧУК В.П., ТИМОЩУК Т.М., ЛИСЮК В.В., БОНДАРЕВА Л.М., ТКАЧУК А.П.</i> Вплив погодних умов на ріст і розвиток рослин пшениці озимої залежно від строків сівби	159
<i>МАЛИМОН Стефанія, ЛЮЛЬЧИК Вадим.</i> Роль коледжів у будівництві екологічної держави	164

ЧАЛИЙ В.І. Вплив зміни клімату на розвиток галузі рослинництва: сучасний стан та майбутні виклики	167
ТИМОЩУК Т.М., ПАНАСЮК К.С., КЕЛІМ Г.М. СЕРБА І.В., ГАЙДАЙ Д.М. Ураження насіння зернових культур мікроміцетами	171
ЧОРНОБРОВ О.Ю. Біотехнології <i>in vitro</i> як інструмент збереження цінних генотипів деревних рослин в умовах глобальних змін клімату	174
КОМАРИСТАУА V.P. Climatic prerequisites for outdoors microalgal culture in Ukraine	177

УДК: 5:631.81.633.15:631.

ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВИХ ПІДЖИВЛЕНЬ НА ЗЕРНОВУ ПРОДУКТИВНІСТЬ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ПРАВОБЕРЕЖНОГО

*О.М. Колісник, кандидат с-г. наук, доцент,
Вінницький національний аграрний університет*

У світовій практиці головним напрямом аграрної політики є забезпечення населення продуктами харчування, основою якого є виробництво зерна сільськогосподарських культур. У вирішенні цієї проблеми важлива роль належить кукурудзі, одній із найбільш продуктивних і цінних за біологічними властивостями культур [1, 3].

Кукурудза відзначається цілим рядом кормових і харчових властивостей, використовується в різноманітних галузях сільського господарства і переробної промисловості. Її зерно містить 9-12 % білків, 65- 70 вуглеводів, 4-8 олії, 1,5 % мінеральних речовин, з якого виготовляють 3500 видів продукції – борошно, крупу, харчовий крохмаль, цукор, сироп, рослинну олію, прохолодні напої, пиво, етиловий спирт, гліцерин, органічні кислоти, вітамін Е, консерви (цукрова кукурудза) та інші вироби. Із листя, стебел та стрижнів качанів виробляють папір, целюлозу, ацетон, метиловий спирт, лінолеум, віскозу активоване вугілля, пластмасу, анестезуючі засоби [2, 6].

За даними багатьох досліджень високий рівень агротехніки, впровадження високопродуктивних сортів та гібридів, інтегрований захист культури від шкідливих організмів, оптимальні режими зрошення і живлення забезпечують одержання до 100-120 ц/га зерна кукурудзи [19]. Для отримання високих і стабільних врожаїв зерна цієї культури необхідно проводити добір пристосованих до умов зони кращих гібридів і створювати відповідний режим їх вирощування за допомогою агротехнічних заходів. [2, 4].

Метеорологічні дані, які характеризують погодні умови вегетаційного

періоду кукурудзи, дали можливість розрахувати показники природної вологозабезпеченості, які визначаються за дефіцитом випаровування.

Отже, ґрунтово-кліматичні умови є сприятливими для формування високих і сталих урожаїв кукурудзи, але через недостатню кількість опадів при значному надходженні теплових ресурсів потенційні можливості рослин не завжди реалізуються. Ось чому, одержання високих і сталих врожаїв цієї культури.

В досліді вивчались гібриди кукурудзи фірми «Монсанто» DKC 291; DKC 2971; DKC 3871; DK 410; DKC 5170; DKC 5276. Без позакореневого підживлення (контроль). Позакореневе підживлення - фаза 5-7 листків. Позакореневе підживлення - фаза 10-12 листків.

Рівень урожайності кукурудзи і якість її зерна значною мірою залежить від дотриманням вимог технології вирощування. Ефективність виробництва зерна цієї культури залежить від її вирощування з врахуванням адаптивних властивостей сортів та з метою підвищення реалізації їх біологічного потенціалу через елементи технології вирощування і зокрема такі, як, позакореневе удобрення, що і використовувалось в подальшому у досліді [7].

У результаті проведених досліджень, було виявлено істотний вплив позакорневих добрив «Росток кукурудза» 3 л/га на формування елементів продуктивності кукурудзи.

Таким чином, найкоротша тривалість періоду сходи-повна стиглість відмічається у середньораннього гібрида DK410 при внесенні позакореневого добрива «Росток» 3 л/га у фазу 5-7 листочків і складає 0 днів в порівнянні з контролем.

Максимальний приріс врожаю було отримано при внесенні позакоріневих підживлень мікродобрива «Росток кукурудза» 3 л/га у фазу 10-12 листочків у гібридів DK 410 та DKC 2971 і становив 1,30 та 0,98 т/га, що відповідно на 17 т а 12 % більше від контрольних показників. А найменший приріст урожаю було відмічено у пізньостиглого гібрида DKC 5170 при позакореновому підживленні у фазу 5-7 листочків і дорівнював 0,10 т/га.

**Продуктивність гібридів кукурудзи залежно від впливу позакориневих
підживлень мікродобрив «Росток кукурудза» 3 л/га , т/га
(середнє за 2018-2019 рр.)**

№	Назва гібриду	Урожайність			Приріст врожаю до контролю					
		1	2	3	т/га			%		
					1	2	3	1	2	3
1	DKC 291	8,73	9,23	9,61	-	0,50	0,88	-	5,72	10,08
2	DKC 2971	7,74	8,27	8,72	-	0,53	0,98	-	6,84	12,66
3	DKC 3871	9,18	9,43	9,98	-	0,25	0,80	-	2,72	8,71
4	DK 410	7,48	8,35	8,78	-	0,87	1,30	-	11,63	17,37
5	DKC 5170	9,49	9,59	9,88	-	0,10	0,39	-	1,05	4,11
6	DKC 5276	8,96	9,34	9,65	-	0,38	0,69	-	4,24	7,70

1-контроль

2-внесення Росток кукурудза у фазу 5-7 листочків 3 л/га

3-внесення Росток кукурудза у фазу 10-12 листків 3 л/га

Щодо найвищої урожайності, то її було отримано при внесенні мікродобрива «Росток кукурудза» у фазу 10-12 листочків у середньораннього гібрида DKC 3871 в кількості 9,98 т/га, що на 1,71 т/га більше, ніж у раннього гібрида DKC 2971, у якого було отримано найнижчу врожайність при підживленні у фазу 5-7 листочків і відповідно дорівнює 8,27 т/га.

Список використаної літератури

1. Kolisnyk O. M. (2016). Resistance of self-pollinating corn lines to *Ustilago zeae* is *Phaeocephala caroliniana*. Materials of the International Conference "Genetic Science and Education", Vinnytsia, – P. 134–137.
2. Kolisnyk O. M., Butenko A. O., Malynka L. V., Masik I. M., Onychko V. I., Onychko T. O., Kriuchko L. V., Kobzhev O. M. (2019). Adaptive properties of maize forms for improvement in the ecological status of fields. *Ukrainian Journal of Ecology*, 2019, 9 (2), – P.33–37.
3. Kolisnyk O. M., Liubar V. A. (2007). Resistance of corn source material to corn smut. *Feed and feed production*, 61, – P. 40–45.
4. Palamarchuk V. D, Klymchuk O. V., Polishchuk I. S., Kolisnyk O. M. (2010). Ecological, biological and technological principles of growing field crops. Vinnytsia, 680 p.
5. Ivanov M. I., Rutkevych V. S., Kolisnyk O. M., Lisovoy I. O. (2019). Research

of the influence of the parameters of the block-portion separator on the adjustment range of speed of operating elements. INMATEH - Agricultural Engineering. – Vol. 57/1. P. 37–44.